

date.

Reliable data reflection in the balance of the fiscal institution can adequately assess its financial position and draw appropriate conclusions about prospects of development of the institution.

The article is devoted to peculiarities of transforming balance of budgetary institutions in the modernization of the accounting system and reporting in the public sector of Ukraine.

The purpose of the article is to study methods of forming balance of budgetary institutions in the context of developing elements of the accounting method in accordance with national regulations (standards) of accounting in the public sector № 101 "Presentation of Financial Statements".

The author considers key differences in the composition of assets, capital and liabilities of budgetary institutions determined by national regulations (standards) of accounting in the public sector.

The author studies that in balance assets of budgetary institutions in accordance with НП (С) БУГС 101 as opposed to the current practice of accounting in budgetary institutions, such sections as non-financial assets, financial assets and deferred expenses are allocated.

Regarding balance liabilities НП (С) БУГС 101 includes the section that is missing in the current form of balance. This section is "Ensuring". Funds in non-current assets and IBE are not recorded separately under the new standards.

The form of balance proposed in НП (С) БУГС 101 will allow users to receive relevant information on the status of assets, capital and liabilities of the public sector entities comparable to similar reports of foreign institutions and organizations. However, compiling balance in the following form must be the result of a full transition to НП (С) БУГС 101 with the corresponding amendments to accounting policies, methods and organization of accounting in budgetary institutions.

Keywords: *balance sheet, reporting, assets, liabilities, capital, liabilities.*

УДК 338.33:631.11

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОФОРМУВАНЬ

Л. М. Коренюк, аспірант

Уманський національний університет садівництва

У статті розглянуто сутність поняття «диверсифікація» та «диверсифікація виробництва», узагальнено погляди різних вчених на диверсифікацію та її види. Висвітлено основні цілі, переваги і недоліки диверсифікації діяльності підприємства.

Ключові слова: *диверсифікація, стратегія, аграрні підприємства, виробництво, сільське господарство.*

Постановка проблеми. Прискорення темпів НТП, що відбувається в останні десятиріччя, посилення конкуренції, спричинене глобалізацією економіки, різко загострюють проблеми підвищення конкурентоспроможності товаровиробників, пошуку і реалізації їх конкурентних переваг. При цьому динамічні зміни умов і середовища господарювання потребують постійного удосконалення та оновлення асортименту продукції, технологій її виробництва та просування на ринку з метою оперативного пошуку і реалізації ринкових можливостей

інноваційного розвитку, який для України є безальтернативним.

Підприємствам доводиться вирішувати проблеми за рахунок скорочення витрат і розширення діяльності в бік стабільнішого попиту. Таким чином, найбільш актуальним для підприємств є рішення проблем мінімізації витрат і ризиків.

Будь-які зміни (збільшення конкурентного тиску, зміни в потребах споживачів, поява товарів-замінників) можуть істотно підірвати позиції вузькоспеціалізованого підприємства, а іноді і просто знищити його. Прагнення підприємств зміцнити своє положення в конкурентній боротьбі, своєчасно відреагувати на зміну економічної кон'юнктури, встояти в умовах нерівномірного розвитку економіки, швидкого росту одних галузей та занепаду інших прискорює розвиток процесів диверсифікації виробництва.

У сучасних умовах саме диверсифікація виробничо-господарської діяльності підприємства є інструментом міжгалузевого переливання фінансових ресурсів і методом оптимізації структурних перетворень в економіці.

Актуальність дослідження диверсифікації діяльності аграрних підприємств обумовлена відсутністю вагомих внутрішніх резервів зниження витрат виробництва, необхідністю вирішення складних соціальних проблем. Розвиток диверсифікації створює передумови ефективного використання незайнятих у традиційному виробництві ресурсів, зокрема трудових. Крім того, актуальність диверсифікації аграрного виробництва у вітчизняній практиці обумовлена тим, що ця стратегія забезпечує підприємства конкурентними перевагами, сприяє інноваційному розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема диверсифікації виробництва досить повно досліджена в працях вітчизняних і зарубіжних авторів. Так, теоретичні аспекти процесу диверсифікації підприємств розглянуті в працях І. Ансоффа, А.А. Томпсона, Г.Я. Гольдштейна, А.М. Аронова, Г.І. Немченко, М. Паскє, В. Коноплицького, М.В. Міньковської, М.Д. Корінько, О.О. Цогли, В.Г. Габаліса, І.Л. Сазонця, О.М. Красноносової, Ю.Б. Іванова, П.А. Орлова, В.С. Пономаренка та ін. Роботи цих учених в основному присвячені питанням формування стратегії диверсифікації, методів її реалізації, збалансованості асортиментного портфеля, проблемам і особливостям управління диверсифікованим підприємством, його фінансової стійкості. Але й досі залишаються не достатньо дослідженим окремі питання диверсифікації виробничо-господарської діяльності аграрних підприємств.

Метою статті є визначення сутності поняття «диверсифікація» та «диверсифікація виробництва», її цілей, аналіз її видів у ринкових умовах господарювання. Завданням є дослідити диверсифікацію виробничо-господарської діяльності підприємств як чинник їх інноваційного і стратегічного розвитку, підвищення їх конкурентоспроможності та економічного піднесення аграрної економіки.

Методика досліджень. Для наукового вирішення поставлених у статті завдань використано загальнонаукові методи наукового пізнання: порівняння, узагальнення. Теоретико-методологічною основою дослідження є праці вітчизняних та закордонних науковців і практиків.

Результати досліджень. Стратегія диверсифікації виробничо-

господарської діяльності підприємств, яка полягає у розширенні спеціалізації та видів діяльності, вертикальній інтеграції, відновленні зв'язків та нових ініціатив, в умовах кризи може забезпечити стабільні результати господарювання. В умовах зниження попиту на основну продукцію підприємств як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку, питання пошуку альтернативних функціонально виважених напрямів діяльності підприємств аграрної сфери є вкрай актуальним.

За умови, коли використані всі можливості інтенсивного росту (збільшення обсягів продажу, ринкової частки та прибутку підприємства шляхом інтенсифікації його існуючих ресурсів), необхідно розглянути можливість диверсифікації. Тобто підприємство може пристосуватися до умов, які змінюються, або протидіяти їм, намагаючись змінити конкурентне середовище, зокрема прийняти рішення про стратегію диверсифікації.

Науково обгрунтованим є те, що диверсифікація забезпечує: ресурсні конкурентні переваги (переваги, що збільшують споживчий ефект, пов'язаний з ціновими характеристиками), технологічні конкурентні переваги (переваги, які зумовлені наявністю та експлуатацією технологій масового виробництва), інноваційні конкурентні переваги (переваги, які дають змогу забезпечити оновлення номенклатури і асортименту), партнерські конкурентні переваги (переваги, які пов'язані з формуванням соціальних, економічних стандартів господарської діяльності та їх реалізацією). У сучасній літературі диверсифікацію пов'язують, насамперед, з переходом до багатопрофільного виробництва з широкою номенклатурою продукції.

Найбільш поширеним поглядом на визначення поняття «диверсифікація» є таке, що диверсифікація (лат. *diversus* — різний і лат. *facere* — робити) – процес розвитку діяльності підприємства, пов'язаний із збільшенням діапазону видів та проникненням в нові сфери діяльності, освоєнням нових виробництв, розширенням асортименту товару, що включає не тільки диверсифікацію товарних груп, але й розповсюдження підприємницької діяльності на нові та не пов'язані з основними видами діяльності фірми [1, с. 76].

В економічному словнику узагальнюється поняття «диверсифікація діяльності» і «диверсифікація виробництва» і дається наступне визначення. Диверсифікація діяльності (виробництва) — розширення діапазону діяльності підприємства, фірми, корпорації за межі основного бізнесу; проникнення їх в інші галузі виробництва і на ринки нових товарів і послуг, прямо не пов'язані з основною сферою їх діяльності.

І. Ансофф вважав, що диверсифікація виробництва — це «термін», що застосовується до процесу перерозподілу ресурсів, які існують на цьому підприємстві, в інші сфери діяльності, що істотно відрізняються від попередніх [2].

Деякі автори розглядають диверсифікацію здебільшого в маркетинговому спрямуванні, вважаючи, що це одна з головних стратегій маркетингу, спрямована на нові види діяльності підприємства поза межами основного бізнесу. Фатхутдинов Р. А. [5, с. 127] об'єднує різновиди диверсифікації в дві групи:

1) стратегія концентричної (вертикальної або горизонтальної) диверсифікації — пошук нових видів діяльності одного і того ж або дещо іншого технологічного чи комерційного рівня;

2) стратегія чистої диверсифікації — освоєння абсолютно нових для підприємства сфер діяльності.

Узагальнення поглядів різних учених на диверсифікацію та її види показано у таблиці 1.

1. Різноманітність поглядів вчених на стратегію диверсифікації

Автор	Визначення диверсифікації	Види диверсифікації
Ф. Котлер [9, с.46]	Диверсифікація не означає, що фірмі слід братися за будь – яку можливість. Компанія повинна виявити для себе напрямок, де знайде застосування накопичений нею досвід, або напрямок, який буде сприяти усуненню недоліків на сьогоднішній день	1) концентрична 2) горизонтальна 3) конгломератна
Л. Г.Зайцев [10, с. 46] С.С. Гаркавенко [14, с. 52]	Диверсифікація – стратегія, коли корпорація встановлює нові комерційні види діяльності, а також розширює сфери діяльності фірми на ринках нових продуктів, в яких і продукт, і ринок є новими	1) концентрична 2) конгломератна
В. Д. Немцов [12, с. 38]	Диверсифікація – стратегія, що передбачає розробку нових видів продукції одночасно з освоєнням нових ринків	1) концентрична 2) конгломератна 3) багатогалузева
Р.Б. Тян, М.М.Радєва [11, с. 44]	Диверсифікація - розширення різновидів результатів діяльності, з якими підприємство виходить на ринок, а не різноманітних виробництв всередині підприємства	Розглядають види диверсифікації за класифікаційними ознаками: інвестиційне джерело; принцип поєднання підприємств; напрям диверсифікації; об'єкт диверсифікації; зміна параметрів продукції; ступінь однорідності диверсифікації; рівень диверсифікації
Н.В. Куденко [13, с. 40]	Диверсифікація – стратегія, яка передбачає вихід підприємства в нові для нього сфери бізнесу	1) концентрична 2) горизонтальна 3) конгломератна
Н.В. Бутенко [2]	Диверсифікація – найбільш поширена форма концентрації капіталу	1) концентрична 2) горизонтальна 3) конгломератна

Більшість науковців виділяють три види диверсифікації:

1. Концентрична (вертикальна) — підприємство виробляє товари, які як у технологічному, так і в маркетинговому аспекті пов'язані зі вже існуючими товарами фірми. Сьогодні спостерігається тенденція до зниження рівня концентричної диверсифікації. Підприємства виробляють самостійно меншу кількість компонентів та комплектуючих — вони купують їх на

ринку.

2. Горизонтальна диверсифікація — розширення власного асортименту продукції виробами, які не пов'язані з тим, що випускається, але створюють зацікавленість існуючих клієнтів. Горизонтальна диверсифікація передбачає освоєння нових ринків та сфер бізнесу, які задовольняють потреби вже існуючих клієнтів. Переваги горизонтальної диверсифікації полягають у різнобічному аналізі та задоволенні потреб споживачів, при якому досягається ефект синергізму — сукупність видів діяльності дає більший ефект, ніж окремі види діяльності.

3. Конгломератна диверсифікація — поповнення асортименту компанії виробами, що не пов'язані ні з технологіями, які застосовуються, ні з ринками, на яких працює фірма, ні з існуючими потребами споживачів. Цей вид диверсифікації потребує найбільших фінансових витрат і може застосовуватися лише великими прибутковими підприємствами.

Диверсифікація діяльності підприємства розглядається як спосіб зниження ризиків і управління ними. Фінансові менеджери стверджують, що диверсифікація через злиття або поглинання допомагає стабілізувати потоки доходів корпорації, а також знизити ризик, пов'язаний з падінням дохідності на інвестиції в цінні папери цієї корпорації. Підприємство повинно здійснювати диверсифікацію з найбільшою для себе вигодою і найменшим ризиком, тобто вибрати оптимальний варіант вкладення капіталу із максимально можливим прибутком і забезпеченням фінансової стійкості підприємства [4, 7, 8]. Тому важливим є визначення основних переваг та недоліків здійснення процесу диверсифікації підприємства (табл. 2).

2. Переваги та недоліки диверсифікації діяльності підприємства

Переваги диверсифікації	Недоліки диверсифікації
<ol style="list-style-type: none"> 1. Зниження залежності від постачальників та коливання цін на сировину 2. Зниження витрат на збут 3. Економія від масштабу 4. Гнучкість, адаптованість до кон'юнктурних коливань 5. Розподіл фінансових ризиків за різними напрямками. 6. Підвищення завантаженості виробничих потужностей 7. Обмін технологіями та розвиток НТП 8. Розширення асортименту продукції 9. Зростання прибутку 10. Застосування вільного капіталу 11. Підвищення привабливості акцій компанії 12. Оптимізація структури і розмірів виробництва. преференції 13. Більш рівномірний розвиток галузей економіки 14. Імпортозаміщення 15. Раціональне використання ресурсів підприємства 16. Полегшення виходу на світовий ринок 16. Полегшується доступ до капіталу 17. Можливість впливу на ціни 18. Задоволення потреб споживачів 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Високий рівень ризику 2. Необхідність аналізу широкого кола питань 3. Проблема пошуку джерел фінансування 4. Великі витрати на вхід у галузь та вихід із галузі у разі невдачі 5. Складність управління 6. Брак знань і навичок управлінського персоналу 7. Монополізація економіки 8. Складність пошуку підприємств для придбання 9. Неможливість точної оцінки перспективи диверсифікації 10. Розпилення сил між різними видами діяльності 11. Основний бізнес може постраждати 12. Можлива неадекватна реакція споживачів на новий товар 13. Для отримання прибутків потрібний час

Ефективне управління підприємством вимагає аналітичного, стратегічного мислення, вміння передбачати результати прийнятих рішень, тому стратегію диверсифікації слід планувати, глибоко вивчивши сутність цього поняття, вивчивши можливі шляхи її здійснення для вибору найкращого. Крім того, здійснення стратегії диверсифікації вимагає розуміння і усвідомлення переваг і недоліків цього процесу.

Висновки. Диверсифікація виробничо-господарської діяльності — це комплекс аналітичних, організаційних, контролюючих заходів, спрямованих на створення, підтримку та розширення економічно вигідних напрямів діяльності підприємства для мінімізації фінансових ризиків. В конкурентному середовищі диверсифікація виступає одним з чинників виживання або досягнення ним конкурентних переваг і може сприяти успішному економічному розвитку як на мікро-, так і на макрорівні.

Вихід до нових сфер діяльності передбачає для аграрного підприємства неабиякі конкурентні переваги (ефективне використання ресурсів, економія за рахунок масштабів, скорочення залежності від постачальників, ефект синергії, раціональне застосування побічної продукції, розподіл інвестиційного ризику тощо). Водночас диверсифікація містить й певні небезпеки для підприємства, зокрема вибір неперспективного напрямку розширення діяльності, недостатня компетентність менеджерів щодо управління різноплановими напрямками, розпорошення ресурсів підприємства, значні витрати на входження до нових ринків, тому застосування диверсифікації вимагає ретельного попереднього аналізу і економічно обгрунтованого рішення.

Література

1. Башнянин Г. І. Економічний словник довідник. / /Г. І. Башнянин / "Магнолія 2006", 2009. — 688 с.
2. Бутенко Н. В. Диверсифікація виробництва: цілі та стратегії реалізації / Н.В. Бутенко // Економіка АПК. — 2003. — №7. — С. 109-114.
3. Доценко Г.О. Стратегія диверсифікації, як одна з перспективних стратегій економічної політики промислових підприємств : матеріали ІХ Всеукраїнської наук. – практич. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених / Доценко Г.О. // СТІ СНУ ім. В.Даля. – Северодонецьк, 2006. – С. 79.
4. Пересадько Г. О. Порівняльний аналіз результативності маркетингових стратегічних підходів до диверсифікації зарубіжних і вітчизняних підприємств / Г. О. Пересадько, О. В. Пересадько, Н. І. Пересадько // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка та менеджмент». — 2006. — № 5–6 (22-23). — С. 281 – 290.
5. Фатхутдинов Р. А. Стратегический менеджмент: [учебник] / Фатхутдинов Р. А. — М. : Дело, 2002. — 448 с.
6. Диверсифікація діяльності підприємств в умовах трансформаційної економіки : Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.04 / С.М. Попова // Харк. нац. екон. ун-т. — Х., 2012. — 20 с.
7. Шарко О.О. Види та напрями диверсифікації діяльності підприємств / О. О. Шарко // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля — 2008. — № 10(128). — С. 190 – 194.
8. Цогла О. О. Становлення диверсифікаційних процесів у діяльності

підприємств / О. О. Цогла // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 7. – С. 147 – 151.

9. Котлер Ф. Основы маркетинга / Котлер Ф. /; [пер. с англ. Е. М. Пеньковой]. – М. : Прогресс, 1990. – 736 с.

10. Забелин П.В. Основы стратегического управления: [учеб. пособие] / П. В. Забелин, Н. К. Моисеев. / – М. : Маркетинг, 1997. – 195 с.

11. Проданова Л. В. Соціальні фактори економічного зростання / Л. В. Проданова // Торгівля і ринок України. Тематичний збірник наукових праць з проблем торгівлі і громадського харчування. Випуск 19. Том 1. Відп. ред. О.О. Шубін. – Донецьк: ДонДУЕТ, 2005. – 253 с.

12. Немченко Г. И. Диверсификация производства / Немченко Г. И. – Благовещенск : АмурКНИИ, 2011. – 236 с.

13. Куденко Н. В. Маркетингові стратегії фірми: монографія / Куденко Н. В. – К. : КНЕУ, 2002. – 245с.

14. Гаркавенко С.С. Маркетинг : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / Гаркавенко С.С. – К. : Лібра, 2010. – 390 с.

References

1. Bashnyanyn G. Economic Dictionary Directory. Magnolia 2006, 2009. - 688 p. (in Ukrainian).

2. Butenko N Diversification of production: targets and strategy implementation *Economy AIC*, 2003, no 7 pp. 109-114 (in Ukrainian).

3. Dotsenko G. The strategy of diversification as one of the most promising strategies for economic policy industrial materials IX Ukrainian science. - Practical. Conf. Students and young scientists ["Technologies - 2006"] СТИ Dreams them. Volodymyr Dahl. - Severodonetsk, 2006. - p.79 (in Ukrainian).

4. Peresadko G. Comparative analysis of the impact of marketing strategic approaches to diversification of foreign and domestic enterprises. *Bulletin of Sumy National Agrarian University. The series "Economics and Management"*. - 2006 - 6 (22-23). - p. 281 - 290 (in Ukrainian).

5. Fathutdynov R Stratehycheskyy Management: [Tutorial] - Moscow: Delo, 2002. - 448 p. (in Russian).

6. Diversification of enterprises in transformation economy: Author. Thesis. candidate. Econ. Sciences: 08.00.04 Popov S Languages. nat. Econ. Univ. - H., 2012. - 20 p. (in Ukrainian).

7. Charcot E. Lines and lines of diversification enterprises *Bulletin of East Ukrainian National University named after Volodymyr Dahl* 2008. (128) - p. 190 (in Ukrainian).

8. Tsohla A. Diversification formation processes in the enterprise. *Actual problems of economy*, 2011, no 7, pp. 147 – 151 (in Ukrainian).

9. Kotler F. Principles of Marketing lane. English. E. M. Penkovoy. - Moscow: Progress, 1990. - 736 p. (in Ukrainian).

10. Zabelyn P. Fundamentals of the control strategy: - M. Marketing, 1997. - 195 p (in Ukrainian).

11. Prodanova L. Social factors of economic growth. *Trade and market of Ukraine. Thematic collection of scientific papers on issues of trade and catering. 19. Issue Volume 1. Ans. Ed. OO Shubin - Donetsk: DonDUET*, 2005. - 253 p. (in Ukrainian).

12. Nemchenko G. Diversify production - *Blagoveshchensk: Amur KNYU*, 2011. - 224 p. (in Russian).

13. Kudenko N. Marketing company strategy: *monograph* - Kyiv: Kyiv National Economic University, 2002. – 245p. (in Ukrainian).

14. Garkavenko S. Marketing: a textbook. [for students. III. teach. bookmark.] - K: Libra, 2010. - 384 p. (in Ukrainian).

Одержано 11.11. 2015

Аннотация

Коренюк Л. М.

Диверсификация производственно-хозяйственной деятельности агроформирований

Ускорение темпов НТП, что происходит в последние десятилетия, усиление конкуренции, вызванное глобализацией экономики, резко обостряют проблемы повышения конкурентоспособности товаропроизводителей, поиска и реализации их конкурентных преимуществ. При этом динамические изменения условий и среды хозяйствования требуют постоянного совершенствования и обновления ассортимента технологий ее производства и продвижения на рынке с целью оперативного поиска и реализации рыночных возможностей инновационного развития, который для Украины является безальтернативным.

Предприятиям приходится решать проблемы за счет сокращения расходов и расширения деятельности в сторону стабильного спроса. Таким образом, наиболее актуальным для предприятий является решение проблем минимизации затрат и рисков.

Целью статьи является определение сущности понятия «диверсификация» и «диверсификация производства», ее целей, анализ ее видов в рыночных условиях хозяйствования. Задачей является исследовать диверсификации производственно-хозяйственной деятельности предприятий как фактор их инновационного и стратегического развития, повышения их конкурентоспособности и экономического подъема аграрной экономики.

В статье рассмотрена сущность понятия «диверсификация» и «диверсификация производства», обобщение взглядов различных ученых на диверсификации и ее виды. Были рассмотрены основные цели, преимущества и недостатки диверсификации деятельности предприятия.

Диверсификация производственно-хозяйственной деятельности - это комплекс аналитических, организационных, контролируемых мероприятий, направленных на создание, поддержание и расширение экономически выгодных направлений деятельности предприятия для минимизации финансовых рисков. В конкурентной среде диверсификация выступает одним из факторов выживания или достижения им конкурентных преимуществ и может способствовать успешному экономическому развитию как на микро-, так и на макроуровне.

Ключевые слова: диверсификация, стратегия, аграрные предприятия, производство, сельское хозяйство.

Annotation

Koreniuk L.M.

Diversification of production and economic activities of agricultural enterprises

Accelerating the pace of scientific and technical progress that happens in last few decades, increased competition caused by globalization of the economy, dramatically aggravate problems of increasing competitiveness of producers, search and realization of their competitive advantages. At the same time dynamic changes in the conditions and environment of management require constant improvement and updating range of technologies in its production and promotion in the market for the purpose of operational search and implementation of market opportunities of innovative development which is not alternative for Ukraine.

Businesses have to solve problems by cutting costs and expanding activities in the

direction of stable demand. Thus, the most important for the enterprises is solving problems of minimizing costs and risks.

The article is to define the concept essence of “diversification” and “diversification of production”, its objectives, analysis of its types in market conditions. The aim is to explore diversification of production and economic activities of enterprises as a factor of innovation and strategic development, to improve their competitiveness and economic recovery of the agrarian economy.

The article deals with the concept essence of “diversification” and “product diversification” summarizing views of various scholars on diversification and its types. Basic objectives, advantages and disadvantages of diversification of the company are considered.

Diversification of production and economic activity is a complex of analytical, organizational, regulatory measures aimed at creating, maintaining and expanding economically profitable directions of the company to minimize financial risks. In the competitive environment diversification is one of the factors of survival or reaching competitive advantages and can contribute to successful economic development both at micro and macro levels.

Keywords: diversification, strategy, agricultural enterprises, production, agriculture.

УДК 378: 681.518

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ

О.В. Гринчак, кандидат технічних наук

О.Х. Давлетханова, кандидат економічних наук

Б.М. Марін

Уманський національний університет садівництва

У статті розкрито специфіку, особливості впровадження і функціонування дистанційного навчання у вищому навчальному закладі. На основі результатів оцінки впливу елементів дистанційного навчання на навчальний процес сформульовані переваги і недоліки запровадження і використання системи дистанційного навчання MOODLE в університеті.

Ключові слова: *якість освіти, дистанційне навчання, управління навчанням, MOODLE.*

Постановка проблеми. Центральною проблемою реформування освіти в країні на сьогодні є підвищення її якості, яка розглядається в першу чергу як якість потенціалу досягнення цілі освіти і процесу формування професіоналізму, та якість самого результату освітньої діяльності навчального закладу.

Індикаторами якості потенціалу є якість мети освіти, освітнього стандарту, освітньої програми, матеріально-технічної бази освітнього процесу, викладацького складу, учнів, інформаційно-методичної бази; а процесу формування професіоналізму – якість технології освіти, контролю освітнього процесу, мотивації викладацького складу на творчість та ефективність педагогічної роботи, ставлення учнів до освіти, інтенсивність освітнього процесу, управління освітою, методів презентації навчальних досягнень.

Одним із найбільш дієвих засобів переходу до нового, більш високого рівня якості освіти є дистанційне навчання (ДН) – сукупність сучасних технологій, що забезпечують доставку інформації в інтерактивному режимі за допомогою використання інформаційно-комунікаційних технологій